

Houdbaarheid Wmo

Verkenning t.b.v. bestuurlijke opdracht.

Inhoud

Aanleiding

Startpunt in cijfers

Factoren van invloed

Knoppen korte termijn

Beïnvloeding lange termijn

Bespreekpunten

Vragen

Aanleiding

Waarom een opdracht ?

Heden:

- wachttijden voor enkele maatwerkvoorzieningen Wmo. (HO / Vervoer)

Toekomst:

- Vraag naar ondersteuning neemt naar verwachting toe, door o.a. vergrijzing, wijzigingen in het zorglandschap door o.a. de landelijke akkoorden en wetgeving.
- Krapte in de arbeidsmarkt neemt toe in de zorg komende jaren.
- We zien op dit moment een grote stijging van de kosten voor de maatwerkvoorzieningen, o.a. door de inflatie. De stijgende grondstofprijzen en de CAO ontwikkelingen zorgen voor hogere prijzen.

(zie ook context herijking verordening Wmo)

Wat was de vraag van het AB precies?

De GR Sociaal verzoeken om namens het AB een opdrachtbeschrijving op te stellen voor een brede aanpak van het vraagstuk van de blijvend toenemende vraag naar maatschappelijke ondersteuning in verband met vergrijzing en de ontwikkelingen in het zorglandschap, gecombineerd met de arbeidsmarktproblematiek die ook de aanbieders van maatschappelijke ondersteuning raakt. Om ook in de toekomst inwoners passend te kunnen blijven ondersteunen is een andere, bredere manier van kijken en innoveren nodig. Het is wenselijk om hier meerdere perspectieven en verantwoordelijkheden bij te betrekken. De GR Sociaal wordt verzocht

- Een opdrachtschrijving te maken waarin dit vraagstuk vanuit meerdere invalshoeken wordt opgepakt;
- De regie te pakken op dit vraagstuk en hier relevante partijen, waaronder Dordrecht als centrumgemeente en servicegemeente en bijvoorbeeld SOJ, hier nauw bij te betrekken;
- In de opdracht ook aandacht te hebben voor de inzet een innovatiebudget.

En deze opdracht voor akkoord voor te leggen aan het AB.

Startpunt in cijfers

- Aantal Wmo klanten SDD
- Klantkenmerken
- Geografische spreiding
- Wachttijden

Aantal klanten maatschappelijke ondersteuning

Indicaties, Herindicatie, Klanten, Nieuw

PER SDDCATEGORIE, SOORTVOORZIENINGCODE+SOORTVOORZIENINGOMSCHRIJVING

SDDCategorie	Indicaties	Nieuw	Herindicatie	Klanten	Klanten
⊕ Vervoervoorzieningen (huur)	11,598		550	11,266	11,372
⊕ Hulp bij het huishouden	8,900		4,419	8,861	9,067
⊕ Woonvoorziening (koop)	4,306		74	2,563	2,761
⊕ Rolstoelen	3,279		127	2,244	3,188
⊕ Vervoervoorzieningen	3,272		152	3,029	2,303
⊕ Begeleiding	2,805	4	2,156	2,770	2,786
⊕ Dagbesteding	1,073	2	630	1,046	1,059
⊕ Vervoerdiensten	635	1	299	630	655
⊕ Overige beschermd wonen en opvang	490		324	269	282
⊕ Woonvoorzieningen	486		11	362	359
⊕ Rolstoel (huur)	409		9	280	269
⊖ Opvang	408		300	393	346
MO23 - MO Begeleiding regulier (midden	106		79	106	103
Total	38,135	7	9,265	20,328	20,662

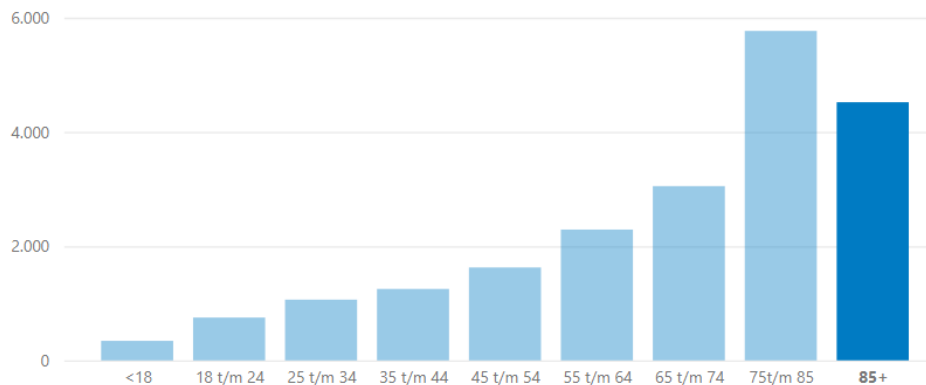
31-12-2022

25-10-2023

Kenmerken huidig Wmo bestand

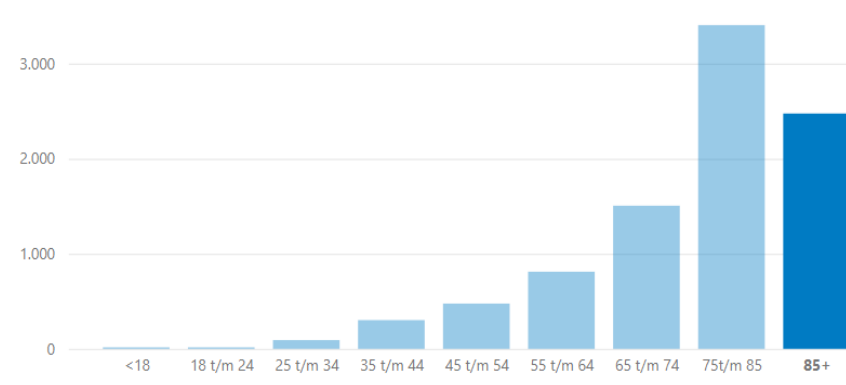
Klanten naar leeftijd Peildatum 25-10-2023

Klanten naar geslacht

Geslacht ● Vrouw ● Man

Klanten naar leeftijd Peildatum 25-10-2023

Klanten naar geslacht

Geslacht ● Vrouw ● Man

Overige kenmerken klantenbestand totaal

Totaal aantal klanten **20.662**

72 % vrouw

87% huurt een woning

63% weduwe / weduwnaar en **7 %** gescheiden

Overige kenmerken klantenbestand HO

Aantal klanten HO **9.067**

76 % vrouw

90 % huurt een woning

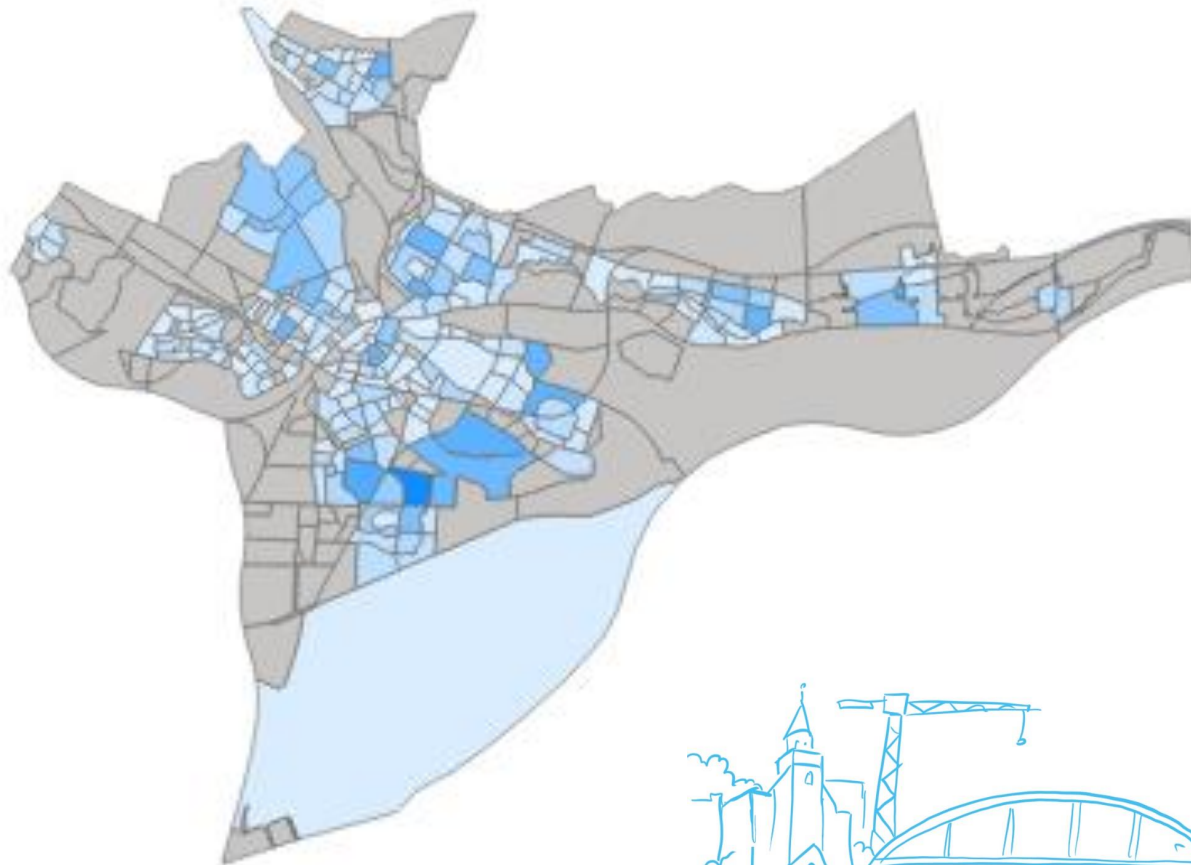
70 % weduwe / weduwnaar en **7 %** gescheiden

Voor woonvoorzieningen (2959 klanten) geldt ook dat het in 90% om huurders gaat. Wel wijkt de burgerlijke staat opvallend af. Daarvan is 37% gehuwd en 30% weduwnaar. Voor dagbesteding (1559 klanten) geldt dit ook en is daarnaast ook de man / vrouw verhouding 50%

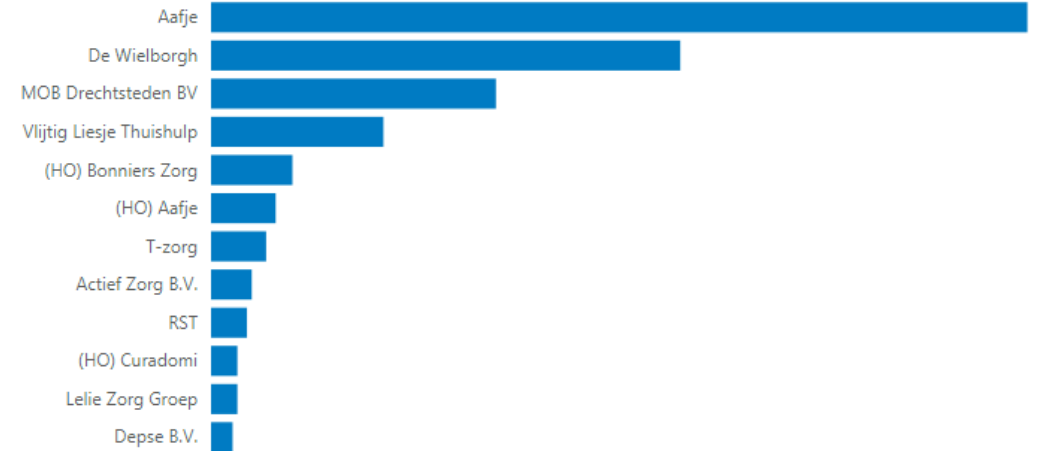

Geografische spreiding HO klanten

Aantal klanten HO, peildatum 25-10-2023

Aantal unieke klanten per aanbieder in de wijk Sterrenburg op 25-10-2023, HO

Wachttijden voor huishoudelijke ondersteuning

Ja, die zijn er nog

Aantal cliënten op 20-11-2023, die Het zijn de cliënten met een datum start toewijzing (In Zorgportaal gekoppeld aan een aanbieder) in de maanden april – oktober 2023 waarvoor op 20-11-2023 nog geen MAZ (melding aanvang zorg) is aangemaakt is **244**. (onzekerheidsmarge i.v.m. actualiteit declaratie aanbieders)

Gemeente	Aantal cliënten gemeld in aug-okt zonder MAZ op 20-11-'23
Alblasserdam	1
Dordrecht	36
Hardinxveld-Giessendam	5
Hendrik-Ido-Ambacht	6
Papendrecht	8
Sliedrecht	11
Zwijndrecht	12
Totaal	79

Via www.beschikbaarheidswijzer.nl kunnen aanbieders aangeven wat de wachttijden zijn. Dit wordt per gemeente doorgegeven.

Zorg labels

26-10-2023

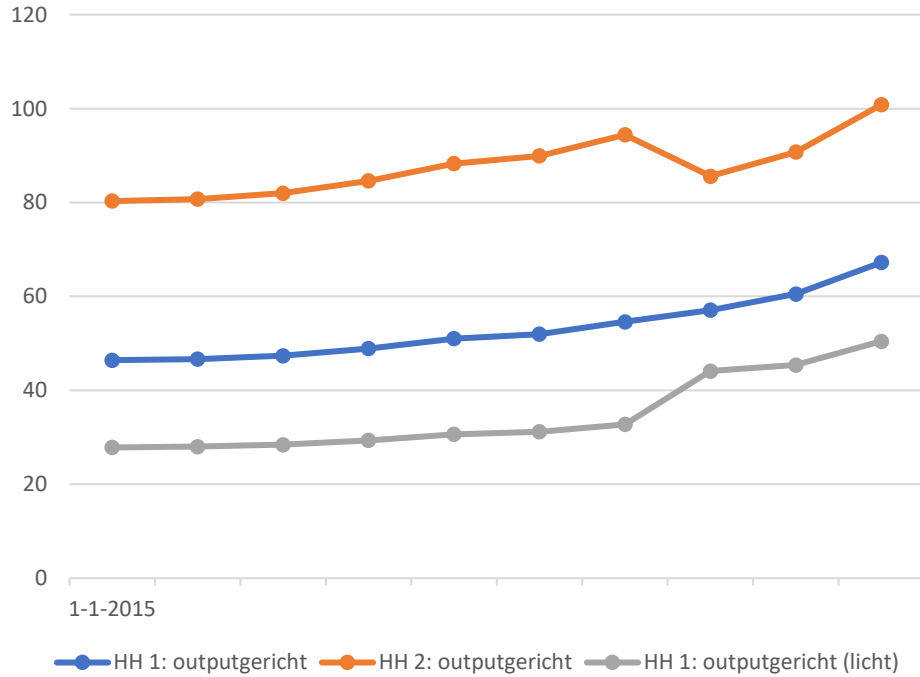
Stichting Swinhove Groep
Zwijndrecht

Swinhove Groep is specialist in zorg, behandeling en begeleiding voor kwetsbare ouderen.

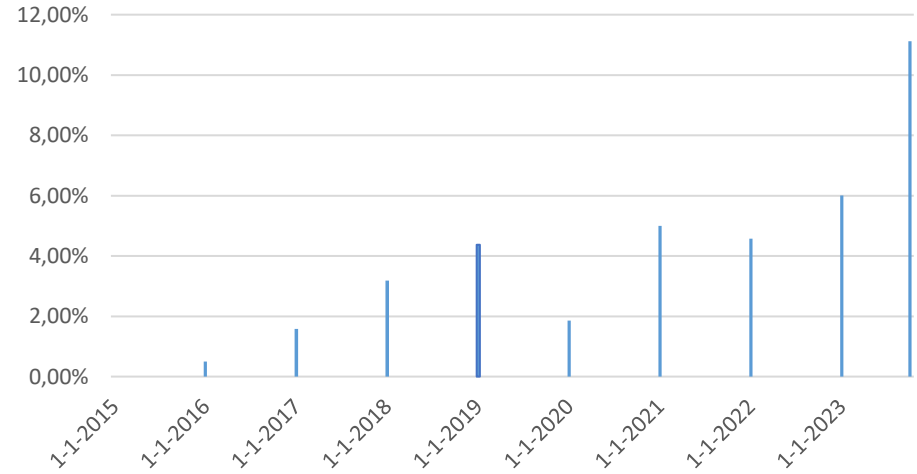
MEER

Kostenontwikkeling HO

tarieven HO 2015-2023

% stijging tarieven HH1 2015-2023

In totaal zijn de tarieven in 2023 **48%** hoger dan in 2015.

Autonome factoren van invloed

1. Demografische ontwikkelingen
2. Ontwikkelingen arbeidsmarkt

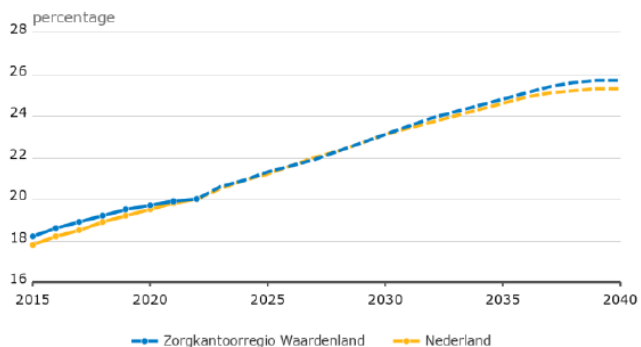

1. Demografische ontwikkelingen

Regiobeeld Waardenland

1B. Vergrijzing en geboortes

Percentage 65 jaar en ouder

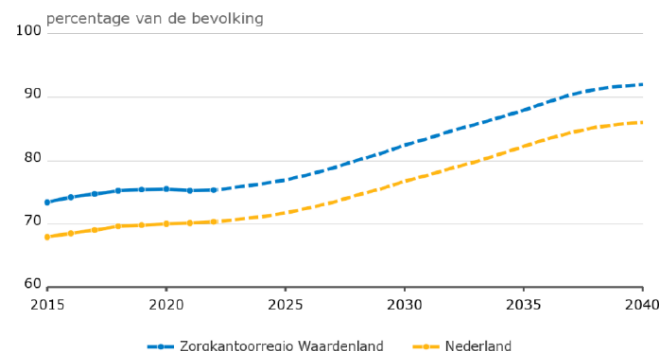
Bron: Bevolkingsstatistiek (CBS) i.c.m. Primos-prognose (ABF Research), bewerking RIVM

Het % 65+'ers stijgt met 5% tussen 2023 en 2040
Dit is een absolute stijging van 26.250 personen.

1C. Demografische druk

Verhouding tussen de 'productieve leeftijdsgroep 20-64 jaar en andere leeftijdsgroepen.

Demografische druk

Bron: Bevolkingsstatistiek (CBS) i.c.m. Primos-prognose (ABF Research), bewerking RIVM

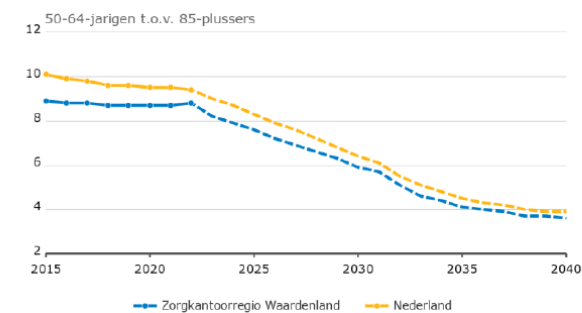
De demografische druk in de regio Waardenland neemt in de periode 2023 – 2040 toe van 75,8% naar 92%. Dit is hoger dan gemiddeld in Nederland.

Dit raakt de uitdagingen op de arbeidsmarkt van zorg en welzijn. Het heeft gevolgen voor het zorgaanbod en de toegankelijkheid van zorg.

2I. Mantelzorgpotentieel

Het aantal 50-65 jarige mantelzorgers per 85+ 'er.

Mantelzorgpotentieel

Bron: Bevolkingsstatistiek (CBS) i.c.m. Primos-prognose (ABF Research), bewerking RIVM

Het mantelzorg potentieel daalt in de periode 2023 – 2040 van 8,2 naar 3,9.
Dat is een vergelijkbare trend met de rest van Nederland.

2. Ontwikkelingen arbeidsmarkt

Arbeidsmarkttekort - welzijnsberoepen Nederland, personen

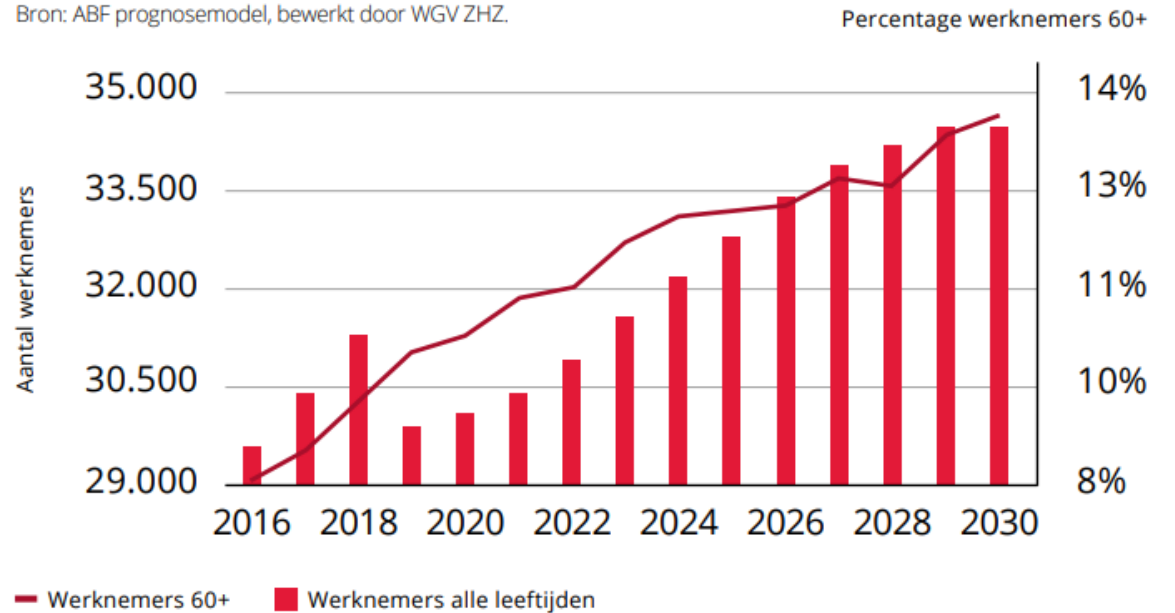
Onderwerp	2022	2032
Pedagogisch werker (niveau 3)	2.600	14.700
Pedagogisch werker (niveau 4)	2.100	12.000
Medewerker maatschappelijke zorg (niveau 3)	600	2.000
Medewerker maatschappelijke zorg (niveau 4)	700	1.800
Sociaal-maatschappelijke dienstverlening (niveau 4)	200	500
Sociaal-cultureel werker (niveau 4)	300	800
Pedagogiek (niveau 6)	1.500	6.800
Pedagoog (niveau 7)	500	1.500
Maatschappelijke hulp en dienstverlening (niveau 6)	3.600	6.600
Maatschappelijke hulp en dienstverlening (niveau 7)	600	1.000
Psychologie (niveau 6 & 7)	500	100

Bron: prognosemodel Zorg en Welzijn
Scenario nieuw beleid: d.w.z. de effecten

Figuur 6

ONTWIKKELING AANTAL WERKNEMERS EN WERKNEMERS 60+ IN ZORG EN WELZIJN (ZHZ)

Bron: ABF prognosemodel, bewerkt door WGV ZHZ.

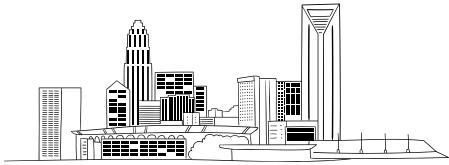
Regiobeeld doorgerekend:
in 2032 **3400** arbeidskrachten tekort
in de zorg in regio Waardenland.

Te beïnvloeden door gemeenten

- Wonen
- Vitaliteit
- Levensloopbewust
- Algemene voorzieningen

Te beïnvloeden door gemeenten

Wonen en voorzieningen in de buurt

- Woonzorgvisie en zorgen voor geschikte woningen
- Afspraken woningcorporaties: hittestress, drempels, etc.
- Vergunningen mantelzorgwoningen
- Kijk naar leefomgeving: ook voor wijken van de toekomst!
- Aanbieden blijverslening
- Bereikbaarheid

En natuurlijk ook: voldoende algemene voorzieningen

- Inloopvoorzieningen in de wijk
- Lichte vormen van begeleiding
- Waakvlak
- Automaatje / wijkhopper / OV

Vitaliteit

- Omgeving die uitnodigt tot bewegen
- Sportvoorzieningen
- Stimuleren bewegen voor ouderen
- Stimuleren ontmoetingsplekken voor ouderen
- Inloop voorzieningen
- Welzijn op recept, valpreventie ,etc. (GALA)

Levensbewust. Eigen verantwoordelijkheid

- Stimuleren gesprek en nadenken over eigen verantwoordelijkheid. (in gesprek met ...)
- Stimuleren bewustzijn raadsleden
- Terug laten komen in communicatie uitingen
- Stimuleren bekendheid en gebruik 'nieuwe' middelen (link met innovatie)
- Stimuleren en ondersteunen inwonersinitiatieven

Knoppen korte termijn

- Toegang
- Maatwerkvoorzieningen
- Arbeidsmarkt & Wmo

7. Toegang

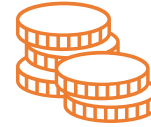
'No wrong door'

'active ageing'

Resultaatgericht
beschikken?

Eigen bijdragen

Langer thuis

Bovenstaande (soms landelijke) beleidskeuzes en de uitwerking daarvan komen samen in de toegang. Door de demografische ontwikkelingen en de arbeidsmarkt krapte wordt het steeds belangrijker om een duidelijk en breed uitgedragen boodschap te hebben wanneer inwoners nadenken over het vragen van ondersteuning, informatie opzoeken, eens rondvragen, een melding doen, een keukentafelgesprek voeren en eventueel ondersteuning ontvangen en evalueren. Een boodschap die wijst op de eigen verantwoordelijkheid, hier handvaten voor geeft, maar tegelijk uitdraagt dat er ondersteuning is voor hen die dit echt nodig hebben.

Wat we willen oppakken:

- **Uitwerken beeld van ondersteuning, start met HO en concretiseren wat dit betekent voor de boodschap op de verschillende contactmomenten die een inwoner op zoek naar ondersteuning heeft. Dit verwerken in (interne) opleiding professionals.**
- **Toegangsmoment gebruiken als moment bewust worden eigen verantwoordelijkheid langer thuis. Link maken met onderdeel 3**
- Scenario's en advies hoe omgaan met wachtlijsten

Wie

SDD, lead – Zorgaanbieders – Wijkteams –
Communicatie – Adviesraad – Gemeenten, opdracht aan
wijkteams.

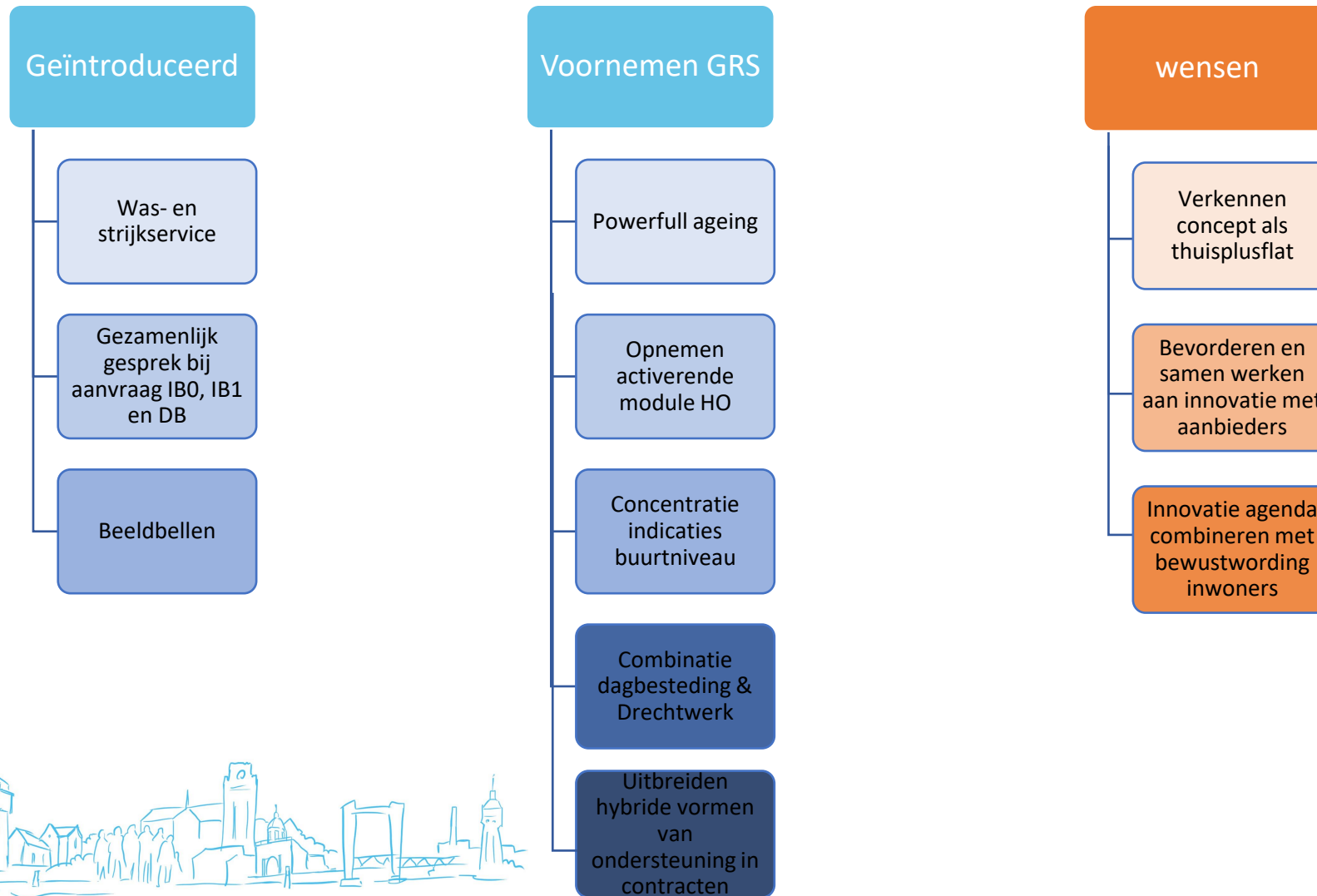
Idem

SDD, Q1 2024

8. Ondersteuningsaanbod

Blijven doen wat we doen is niet houdbaar. Doorontwikkelen noodzakelijk.

Te verkennen richting inzet arbeidsmarktproblematiek Wmo.

Verkennen wensen, mogelijkheden en knelpunten met Wmo aanbieders voor

- meer gezamenlijkheid bij het werven, opleiden en behouden van personeel voor de maatschappelijke ondersteuning in de Drechtsteden.
- Ondersteunende rol vanuit de regio.
- Samen met werkgeversvereniging ZHZ
- Daarbij gebruik maken van het regionaal werkloket
- Betrokkenheid vanuit onderwijs
- Gebruik maken van onbenut arbeidspotentieel (zorg is een van de tekortsectoren)
- Mogelijk ook breder dan alleen Wmo.

**ZORG
CAMPUS.**

hoeksche waard

www.zorgcampushw.nl

 **SMART DELTA
DRECHTSTEDEN**
slim · samen · vooruit

Idee ingediend voor regiodeal

Beïnvloeden lange termijn

- Systeem
- Anders kijken naar zorg en verantwoordelijkheden
- Innovatie

6. Zorgsysteem en prikkels

Wmo

- Houdbaarheidsonderzoek en beleidsknoppen: Huishoudelijke ondersteuning in Wmo?
- Eigen bijdrage Wmo
- Resultaatgericht werken.

WLZ

- WOZO
- Al bekend: door bouwafspraken WOZO extra vraag Wmo.
- IBO ouderenzorg, + beleidsopties minfin bevatten opties zorg uit WLZ naar Wmo.

ZVW

- IZA: Gericht op transformatie in de ZVW! Ervaring leert: dan kans op stijging zorgvraag sociaal domein.
- Wachtlijsten GGZ : Vraag Wmo stijgt.

Bespreekpunt:

Om invloed uit te oefenen op het systeem is beïnvloeding van de landelijke beleids- en wetgevingstrajecten nodig. Vanuit de GRS nemen we deel aan landelijke werkgroepen en gesprekken over de onderwerpen in de Wmo box. De bestuurlijke activiteit door lokale / regionale portefeuillehouders op landelijk niveau vanuit de Drechtsteden op de onderwerpen bovengenoemde onderwerpen lijkt nog wat mager.

Wil het AB / AB leden hier sterken op acteren en zo ja, wat is er dan nodig aan ondersteuning vanuit de GRS?

Anders kijken naar zorg en verantwoordelijkheden

Regionaal richting geven aan gesprek

Op 3 hoofdthema's:

1. Stimuleren eigen regie en zelfredzaamheid
Hoe stimuleren eigen regie en zelfredzaamheid
Hoe van individuele voorzieningen naar collectief en gemeenschapszin
Van vergrijzing naar verzilvering
2. Minimum
Welk ongemak gaan we accepteren?
Wat kunnen we garanderen aan aanbod?
Wat is het minimale aantal arbeidskrachten ?
3. Stappen en oplossingen
Visie op hoofdlijnen concreet
Welke concrete stappen kan iedere partner zetten?
Wie is verantwoordelijk en welk netwerk is nodig?
Verantwoordelijkheidsvraagstuk. Waar moet de ondersteuning vandaan komen?
Waar lopen we in de huidige situatie tegen aan? Wat kunnen we daar mee?

Met o.a. de volgende partners

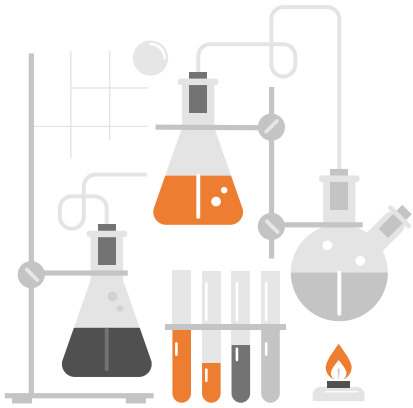
Welzijnsorganisaties
Zorgaanbieders in brede zin
Onderwijs
Adviesraden
Inwoners
Kerken
Sportraad
Woningbouw
Ondernemers
Financierders in brede zin

Met o.a. de volgende partners

Innovatiemaatschappijen
Drechtzorg
Drechtdokters huisartsen
Bouwtafels
Omgevingstafel
Smart delta, om innovatie los te krijgen
IZA tafel
VVT Alliantie
Andere afdelingen binnen gemeenten

Innovatie

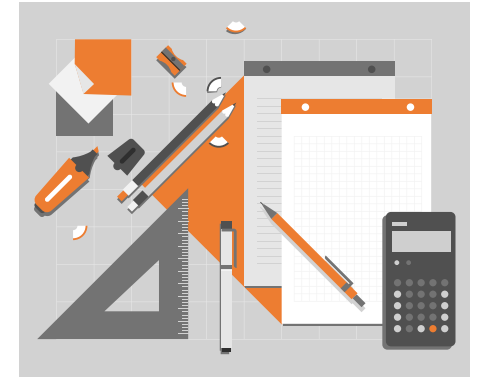
Voornemen:

Opstarten innovatieagenda met Wmo zorg aanbieders, gericht op kunnen blijven leveren van ondersteuning, gezien groeiend tekort aan professionals

Wens:

Betrekken onderwerp domotica en technologie langer thuis wonen

Met kerngroep breder nadenken over inrichting ondersteuning in de regio, out of the box.

Bespreekpunten

1. Wil het AB / AB leden sterker acteren op lobby Wmo en zo ja, wat is er dan nodig aan ondersteuning vanuit de GRS? (zie ook memo over lobby, die ter kennisname is meegezonden)

Onderwerpen gerelateerd aan GRS:

Houdbaarheid Wmo: inbreng en / of reactie op houdbaarheidsonderzoek Wmo. Huishoudelijke hulp uit Wmo? Invloed op mogelijke wetswijzingen WLZ

Eigen bijdrage Wmo: uitvoerbaarheid en voldoende implementatietijd

Resultaatgericht beschikken: ruimte houden voor bandbreedtemodel

2. Is er draagvlak voor het organiseren van een dialoog op regionaal niveau en welke insteek heeft dat gesprek dan bij voorkeur?

Het OGO adviseert om op regionaal niveau een maatschappelijk gesprek op te starten over drie hoofdthema's:

- Stimuleren eigen regie en zelfredzaamheid
- Wat is het minimum niveau aan zorg dat acceptabel wordt gevonden
- Wat kan welke partner concreet bijdragen.

3. Is er draagvlak voor een breder innovatietraject Wmo, dan alleen maatwerkvoorzieningen?

Naast bevorderen en faciliteren innovatie binnen de maatwerkvoorzieningen , willen we ook graag onderwerpen als domotica en technologie langer thuis meenemen en ook traject out of the box nadenken zorglandschap meenemen. (bijv. combi wmo-jeugd, wijkgericht aanbod, collectie aanbod bij geclusterde woningen etc.) Uiteraard zorgen voor synergie en ontduubeling met IZA en WOZO.

Vragen?

